Відкриття IT-компанії в Україні

Вступ

1. Реєстрація ТОВ в Україні

2. Види економічної діяльності

3. Система оподаткування

4. Відкриття банківського рахунку та сплата статутного капіталу

5. Працевлаштування іноземця директором

6. Оренда офісу

7. Правовідносини ТОВ і найманих працівників

8. Правовідносини ТОВ і субпідрядників (ФОП)

В

Старт IT-компанії в Україні має ряд особливостей, які слід врахувати іноземцям для успішного започаткування та ведення IT-бізнесу.

1. Реєстрація ТОВ в Україні

Організаційно-правовою формою, яка користується популярністю в Україні як серед резидентів, так і серед нерезидентів, є товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ). Документи, що подаються заявником для державної реєстрації ТОВ:

- заява про державну реєстрацію створення юридичної особи;
- примірник оригіналу (нотаріально засвідчену копію) рішення засновників про створення ТОВ;
- статут товариства (рекомендується нотаріальне засвідчення підписів учасників);
- структура власності за формою та змістом, визначеними відповідно до законодавства України;
- документ, що підтверджує реєстрацію іноземної особи у країні її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського, судового реєстру тощо), – у разі створення ТОВ в Україні, засновником (засновниками) якої є іноземна юридична особа;
- нотаріально засвідчена копія документа, що посвідчує особу, яка є кінцевим бенефіціарним власником ТОВ;
- довіреність для осіб, уповноважених учасниками ТОВ підписувати та реєструвати статут від імені учасників. Довіреності та інші документи, що були видані за кордоном, потребують офіційного засвідчення (апостилізації або консульської легалізації – залежно від країни, де був виданий відповідний документ).

2. Види економічної діяльності

У статуті ТОВ, а також власне при реєстрації ТОВ слід правильно підібрати та вказати види діяльності, які відповідають Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД). До базових КВЕДів, які зазвичай використовуються в IT-бізнесі, належать:

62.01 – Комп'ютерне програмування; 62.02 – Консультування з питань інформатизації; 62.03 – Діяльність із керування комп'ютерним устаткованням; 62.09 – Інша діяльність у сфері інформаційних технологій та комп'ютерних систем;63.11 – Оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність;63.12 – Веб-портали;63.99 – Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у..

Крім того, до них можуть додаватися інші КВЕДи, залежно від специфіки діяльності конкретної компанії.

3. Система оподаткування

При реєстрації IT-компанії одразу слід обрати систему оподаткування залежно від обсягів запланованих доходів – загальну або спрощену систему оподаткування.

Юридичні особи в IT-сфері мають право обрати спрощену систему оподаткування III групи, яка пропонується для осіб, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1 167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року. На даний час це становить близько 7 млн. грн. (що відповідає близько 218 тис. євро).

Відсоткова ставка єдиного податку для платників III групи встановлюється у розмірі:

1) 3% доходу – у разі сплати податку на додану вартість; 2) 5% доходу – у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.

4. Відкриття банківського рахунку та сплата статутного капіталу

Після реєстрації ТОВ в Єдиному державному реєстрі (ЄДР) керівник ТОВ звертається до відділення банку для відкриття поточного рахунку.

Важливо! Присутність керівника є обов'язковою умовою для відкриття рахунку, адже він виступає від імені підприємства та має право підпису. Також йому необхідно буде підписати «перелік осіб, які відповідно до законодавства України мають право розпоряджатися рахунком», завірити копії документів та отримати доступ до системи клієнт-банк (у різних банках це робиться по-різному).

Необхідні документи:

- паспорт та ідентифікаційний код керівника (оригінали);
- наказ на призначення керівника (оригінал);
- протокол (рішення) про призначення керівника (оригінал);
- опис документів від державного реєстратора (оригінал);
- печатка ТОВ (у разі наявності);

- структура власності за встановленою формою.

Деякі банки просять іще:

- копії паспортів кінцевих бенефіціарних власників (у разі їх наявності);
- копію витягу з торгового реєстру засновників – юридичних осіб-нерезидентів.

Нерезиденти при відкритті рахунків зазвичай віддають перевагу перевіреним банкам з іноземними інвестиціями, які мають багато відділень в Україні та за кордоном. Із такими банками можна вести конструктивний діалог, вони не вимагають зайвих документів, у тому числі при відкритті рахунків.

Тип рахунку залежить від потреб компанії, від того, кошти у якій валюті заходитимуть на рахунок – тільки гривня, чи також іноземна валюта. Нерезидентам зазвичай зручніше одразу відкривати мультивалютний рахунок.

Щодо статутного капіталу слід врахувати:

- вказувати розмір статутного капіталу в статуті не обов'язково, можна вказати його лише в протоколі загальних зборів засновників; у випадку вказання розміру статутного капіталу в статуті ТОВ при прийнятті рішення про зміну статутного капіталу щоразу доведеться подавати державному реєстратору статут у новій редакції;
- якщо нерезиденти-засновники вказують розмір статутного капіталу в статуті (протоколі) у гривні, можуть виникнути проблеми із зарахуванням коштів на рахунок компанії, адже нерезидент перераховує грошові кошти в іноземній валюті, а конвертована сума в гривнях на дату перерахування нерезидентом і на дату зарахування на рахунок ТОВ може відрізнятися. Як результат, українські банки відмовляються зарахувати кошти на рахунок української ТОВ, посилаючись на відсутність для цього правових підстав, оскільки сума до зарахування не відповідає установчим документам. Цього можна уникнути, вказавши в статуті (протоколі) еквівалент в іноземній валюті (наприклад, доларі США чи євро) та перерахувавши у якості статутного капіталу саме цю суму в іноземній валюті.

5. Працевлаштування іноземця директором

Якщо засновники бажають, щоб директором українського ТОВ став іноземець, потрібно отримати спочатку дозвіл на застосування праці іноземця (якщо цей іноземець не належить до категорії осіб, для яких згідно з законодавством України не вимагається отримання дозволу). Для цього діючий директор товариства повинен подати документи до Держпраці згідно з переліком:

1) заява за встановленою формою;2) копії сторінок паспортного документа іноземця з особистими даними разом з перекладом на українську мову, засвідченим в установленому порядку;3) кольорова фотокартка іноземця 3,5 х 4,5 см;4) копія проекту трудового договору (контракту) з іноземцем, посвідчена роботодавцем.

Роботодавець може отримати дозвіл на застосування праці іноземця, за

умови виплати заробітної плати у розмірі не меншяк 10 мінімальних заробітних плат, що на даний час становить 60 тис. грн. (що відповідає близько 1 870 євро).

Отже, іноземець не може одразу стати директором новоствореного в Україні ТОВ. Тому при реєстрації ТОВ спочатку необхідно призначити тимчасово директором громадянина України, який зможе подати документи для отримання дозволу на застосування праці іноземця. Часто іноземець повинен оформити посвідку на проживання в Україні. Більше інформації стосовно процедури отримання посвідки на тимчасове проживання можна отримати за посиланням.

6. Оренда офісу

Оскільки ТОВ ще не створено, воно не може орендувати офіс від свого імені. У той же час, при реєстрації в ЄДР необхідно вказати адресу місцезнаходження ТОВ. Часто компанії виходять із цієї ситуації, орендуючи юридичну адресу для реєстрації, а після реєстрації укладають договір оренди та міняють адресу місцезнаходження.

Якщо ж приміщення для офісу знайдено та потрібно терміново підписати договір оренди, щоб приміщення не здали в оренду третій (іншій) особі, договір оренди може укладатися з довіреною фізичною особою, а після реєстрації ТОВ такий договір оренди за домовленістю із орендодавцем можна переукласти з ТОВ (тут можливі різні шляхи заміни сторони орендаря в договорі оренди).

7. Правовідносини ТОВ і найманих працівників

При укладенні трудових договорів із IT-працівниками, варто звернути увагу на наступне:

- назви посад мають відповідати діючому Національному класифікатору України ДК 003:2010 "Класифікатор професій", затвердженому наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010 №327, інакше Роботодавець ризикує отримати штраф за порушення трудового законодавства, а працівник - втратити стаж для отримання пенсії. Варто зазначити, що діючий в Україні Класифікатор професій не завжди містить точні відповідники тим професіям, які де-факто існують в IT-сфері, тому компанії вимушені обирати з тих, які найближчі до сучасної професії, наприклад (із кодами):

2131.2 – Аналітик з комп'ютерних комунікацій 2131.2 – Аналітик комп'ютерних систем 2131.2 – Аналітик комп'ютерного банку даних 2131.2 – Аналітик операційного та прикладного програмного забезпечення 2131.2 – Аналітик програмного забезпечення та мультимедіа 2131.2 – Інженер з комп'ютерних систем 2131.2 – Інженер з програмного забезпечення комп'ютерів 2131.2 – Інженер-дослідник з комп'ютеризованих систем та автоматики 2131.2 – Конструктор комп'ютерних систем2132.2 – Інженер-програміст 2132.2 – Програміст (база даних) 2132.2 – Програміст прикладний 2132.2 – Програміст системний3121 – Технік-програміст3121 – Технік із системного адміністрування3121 – Фахівець з інформаційних технологій3121 – Фахівець з розробки та тестування програмного забезпечення3121 – Фахівець з розроблення комп'ютерних програм тощо.

- IT-компанії в Україні розвиваються у досить динамічному конкурентному середовищі, тож варто ретельно прописати умови договору про комерційну таємницю, конфіденційну інформацію та неконкуренцію, щоб убезпечити стабільність позиції компанії на ринку;
- оскільки виконання трудових обов'язків та службових завдань відповідно до трудового договору в IT-компанії часто пов'язані зі створенням об'єктів інтелектуальної власності, для уникнення порушень авторських прав найманих працівників слід передбачити в договорі процедуру переходу майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності до IT-компанії і винагороду за них.

8. Правовідносини ТОВ і субпідрядників (ФОП)

IT-компанії в Україні, окрім найманих працівників, часто залучають до надання своїх послуг (виконання робіт) у якості субпостачальників послуг (субпідрядників) фізичних осіб-підприємців (ФОПів). При укладенні договорів із ФОПами варто звернути увагу на наступне:

- по-перше, оскільки діяльність ФОПів (так само, як і найманих працівників) за договором з IT-компанією тісно пов'язана зі створенням/використанням об'єктів інтелектуальної власності, варто врегулювати в договорі порядок передачі компанії майнових авторських та/або суміжних прав на об'єкти інтелектуальної власності та їх оплати; рекомендується також підписувати акт приймання-передачі авторських і суміжних прав;
- по-друге, слід так само, як і у випадку з найманими працівниками, детально врегулювати питання комерційної таємниці, конфіденційної інформації та їх нерозголошення, а також неконкуренції;
- по-третє, існують ризики визнання факту трудових відносин між ТОВ і ФОП, що тягне за собою застосування до IT-компанії штрафних санкцій, а також донарахування єдиного соціального внеску (22%), податку на доходи фізичних осіб (18%) та військового збору (1,5%).

При цьому суди вказують, що характерними ознаками трудових відносин є:

- систематична виплата заробітної плати за процес праці (а не її результат);
- підпорядкування правилам внутрішнього трудового розпорядку;
- виконання роботи за професією (посадою), визначеною діючим Національним класифікатором України ДК 003:2010 "Класифікатор професій", затвердженим наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010 №327;
- обов'язок роботодавця надати робоче місце;
- дотримання правил охорони праці на підприємстві;
- надання послуг (виконання робіт) виключно для одного Замовника тощо.

Відтак, договори з ФОПами не повинні містити ознак трудових договорів, а повинні відповідати законодавчим вимогам до господарських договорів:

- договір із ФОПом, як господарський договір, не може бути безстроковим, а повинен бути укладений на визначений строк;
- договір не має містити прямої заборони на надання послуг (виконання робіт) для інших замовників;
- надані послуги (виконані роботи) обов'язково мають передаватися згідно з актом наданих послуг (виконаних робіт)/актом приймання-передачі чи

іншим подібним актом;

- варто розробити систему оплати послуг за видами послуг (робіт) відповідно до зареєстрованих КВЕДів ФОПів, які надаватимуться (виконуватимуться) ФОПом, закріпивши її в договорі (або додатку до нього);
- у Договорі варто передбачити відповідальність ФОПа у зв'язку з неналежним наданням послуг (виконанням робіт) або їх надання (виконання) із запізненням, а також за порушення умов договору про нерозголошення конфіденційної інформації та неконкуренцію.